

SIKER, AMINEK NEM ÖRÜLÜNK

Múlt havi számunkban közöltük a soproni Erdőmérnöki Főiskola könyvtárvezetőjének a Posta Központi Hír:ap Irodához címzett nyílt levelét. A levél arról szólt, hogy a könyvtárak nem kapják meg azokat a lapokat, folyóiratokat, amelyekre a címettnél előfizettek. Lapok helyett jobbra csak a Hír:ap Irodának a reklamációkra írt válaszleveleit helyezhetik el a könyvtárban, köszönözhetik ki az olvasóknak.

Nos, ilyen sikere közleményünknek még nem volt. Levelekben, élő szóval, telefonon egyre-másra érkeznek a nyílt levélhez a hozzászólások. A könyvtárosok, mintha »összebeszéltek« volna, ugyanazt írják: az előfizetett lapok, bár a posta állítólag »ellenőrzés mellett« kézbesíti őket, nem jutnak el a könyvtárba. Nagy József, az Ozdi Vasas szakszervezeti könyvtár vezetője arról panaszkodik, hogy a műhelykönyvtárosok részére előfizetett 45 példány *Könyvtárból* 1952. novemberében egyet sem kapott meg, Huszár Rezső, gyomai járási könyvtáros az 1953. januárjában előfizetett *Béke és Szabadság, Új Világ*, stb. lapokat nem kapja, Bárdi József, a szegedi Al:ami Erdőgazdaság könyvtárvezetője az *Elet és Tudomány* című lapot nem kapja és így tovább, és így tovább...

Egyszerűen a »nyílt levélre« sok válasz érkezett, a közleménynek komoly sikere volt. Csak éppen egy válasz — amire a legjobban vártunk — maradt el: a Posta Központi Hír:ap Irodáé. Hogy van az a közmondás? »Az kiabál, akinek a háza ég.« És a folytatása? »Az hallgat, aki felgyújtotta.«

MENNYI TÜZELŐ KELL EGY NEMLÉTEZŐ KÁLYHABA?

A kérdés meglepő, de ami mögötte rejlik, még sokkal inkább az. De kezdjük az elején.

Tavaly májusban a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa határozatot hozott a könyvtárügy fejlesztéséről. Ebben a határozatban kötelezte a helyi tanácsokat: gondoskodjanak illetékességi területükön lévő könyvtárak anyagi szükségleteiről, megfelelő helyiségről, berendezésről, fűtésről és minden egyébéről. Sajnos igen sok tanács nemlétezőnek tekintette ezt a határozatot és sem megfelelő helyiségről, sem berendezésről, sem fűtésről, sem semmi egyébéről nem gondoskodott. Ez önmagában is szomorú. Dehát mit lehetett tenni? A Népművelési Minisztérium mégsem nézhetle tétlenül, hogy a népkönyvtárosok törött ablakú, fűtetlen és a legelemibb berendezést is nélkülöző helyiségben dolgozzanak. Ezért a legjobban rászoruló népkönyvtárak részére a helyi tanácsoknak szétküldött egy bizonyos összeget. Így a számboki tanács is kapott a népkönyvtár céljára 500 forintot. Hogy mi lett a pénzzel, erről Dávid Etelka könyvtáros tudósított bennünket:

A pénzt a népművelési ügyvezető elvtárs vette át. Vett belőle 1 liter tintát (persze elég lett volna egy kis üveggel is), továbbá 5 füzetet, ebből 4-et a könyvtárnak juttatott, 2 tollszárat, ebből is kapott egyet a könyvtáros, a 2 villanykörtéből is kapott egyet. Még öt ceruzát és 4 méter molinót is vásárolt, hogy ebből mennyi jutott a könyvtárnak, a levélből nem derül ki. Végül 4 mázsa fát is vett, ebből a könyvtár 3 és fél mázsát kapott. Ezt a könyvtáros berakta a könyvtárba. Mászt nem igen tehetett vele, mert bár a tanácsnak van egy felesleges kályhája, amit nem használnak és oda is ígértek — ezt mégsem adták oda.

Több kérdés merül fel: 1. Honnan tudta az ügyvezető, mire van szüksége a könyvtárnak, amikor ezt a könyvtárostól meg sem kérdezte? 2. Mi lett a népkönyvtárnak számt pénzről vásárolt, de oda nem adott füzetrel, tollszárral, villanykörtével, fél mázsa tüzelővel? 3. A liter tintából miért nem tartott vissza a népművelési ügyvezető egy deci sem? 4. Hogyan számította ki a népművelési ügyvezető elvtárs azt, hogy a nemlétező kályhába pontosan 3 és fél mázsa tüzelő szükséges?

Utolsó kérdésünk már pusztán szónoki, melyre — úgy véljük — csak egyértelmű lehet a felelet: helyesen járt-e el a számboki tanács?

»MEGLESZ JANCSIKÁM«, avagy a »FÜSTBE MENT TERV«

Ujjkigyós villanyfényben ragyog, villany világít ott már mindenütt: hivatalokban, lakásokban, utcán. Már csak egy sötét pontja van a községnek: a népkönyvtár. Itt azt mondhatnánk, hogy középkori állapotok uralkodnak (legalábbis a világítás tekintetében). Csakhogy ez nem volna igaz, mert a világító eszköz ókori: olajmécses.

Amikor Kunsági János népkönyvtáros átvette a könyvtárat, még a tél elején, szép terveket szőtt: a könyvtárat a község kultúrközpontjává akarta varázsolni. Es persze, hogy beszélt terveiről mindenkinek, a falu népe elé felvázolta a könyvtár jövőjét: kelemesen fűtött, szépen berendezett, tágas, villanyvilágításos könyvtárról ábrándozott. Es az emberek hittek is neki, ehittek, hogy mindez meglesz. Ma már Kunsági János alig mer az utcára menni, úgy rösteli magát. Legszívesebben a föld alá bújna a csúfolódó nyelvek elől. Lépten-nyomon csak azt hallja: *»van ugyan könyvtárad, de olyan helyiségben, ahová nem érdemes belépni, mert kicsi és hideg, nincs villanyod, nincs még egy asztalod sem, csak az a nagy tulakodás van ott a könyvekért«*. Nem kapott volna a tanácsot, semmit? Dehogynem. Igéretet kapott, azt, hogy *»meglesz Jancsikám, meglesz...«* De mivel ezzel se a helyiséget berendezni, se fűteni, se világítani nem lehet, szép terveit füstbe mentek. Az olajméceses füstjébe.

Bibliográfiák

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár a *»Mit olvassunk a testvéri népi demokratikus országokról«* sorozatban megjelentette CSEHSZLOVAKIA-ról szóló ajánló bibliográfiáját. Az ajánló bibliográfia politikai és szépirodalmi műveket ismertet röviden. A politikai művek Csehszlovákiának 1918-tól 1951-ig terjedő időre vonatkozó történetével, politikai harcával, a jelen gazdasági építésével, a népművelésügy fejlődésével, alkotmányával, közoktatási rendszerével stb. foglalkoznak. A szépirodalmi rész négy szakaszra tagolódik. A Habsburg-elynyomás, a burzsoá köztársaság, a fasiszta megszállás és a szocializmus építésének idején játszó művekre. A bibliográfia alkalmas arra, hogy segítségével a könyvtárosok és olvasók kiválasszák azokat a műveket, amelyekből Csehszlovákiát, a Csehszlovák Köztársaság egyes problémáit megismerhetik.

*

Közzétette a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár olvasóterveinek második sorozatát. A sorozat 12 olvasótervet tartalmaz: (Ady Endre, József Attila, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom, Nemzetközi kérdések, Az ifjúság és a kommunista erkölcs, Hazafiság és honvédelem, a Takarékoság, Harc a jobboldali szociáldemokácia ellen, Szülőknek a gyermeknevelésről, Hogyan dolgozik az emberi szervezet, Példaképeink, Termelőszövetkezetek). Az olvasótervek az egyes kérdésekről azt az irodalmat sorolják föl, amely a szóbanforgó kérdésekben általános tájékozódást nyújt. A terv az olvasót rendszeres olvasásra nevei.

*

Az Országos Műszaki Könyvtár két ajánló bibliográfiát bocsátott közre. Az egyik *»Mit olvasson a szövíipari dolgozó?«*, felsorolja és röviden ismerteti azokat a műveket, amelyekből a szövíók megismerhetik a szocialista termelésben előttük álló feladataikat és amelyek alkalmasak szaktudásuk emelésére. Szükséges, hogy az ajánló bibliográfiát minden szövíipari üzem könyvtára beszerezze és segítségével olvasóit irányítsa.

A másik ajánló bibliográfia *»Az öntómunkás olvasmányai«* összeállításánál ugyanaz az elv vezette az Országos Műszaki Könyvtárat, ami a szövíiparínál. Ez az ajánló bibliográfia öntödei könyvtárak számára nélkülözhetetlen.

Mindkét bibliográfia a politikai és szakmai könyveken kívül szépirodalmi műveket is ajánl.

Az Állami Könyvterjesztő Vállalat kiadta a *»Politikai könyvsorozatok jegyzékét«*. A szakbibliográfia a legfontosabb politikai sorozatokat háromféle csoportosításban tartalmazza: először sorozatok szerint, majd szakok szerint, végül egyesített név- és címutatóban összefoglalva az egész anyagot. A bibliográfia könyvtárosok számára igen hasznos segédeszköz. Segítségével könyvrendeléseiknél könnyen tájékozódhatnak a politikai sorozatokban megjelent művek között és megrendelhetik azokat a műveket, amelyek a könyvtárban már meglévő sorozatokból esetleg hiányoznak, vagy elvesztek. Ezenkívül az olvasók tájékoztatásánál is jól felhasználhatják a jegyzéket, mivel az szakok szerint is csoportosítja az anyagot és így az egyes kérdésekre vonatkozó irodalmat egy helyen megtalálhatják.